

Les raons de les persones

El documental *Camí d'Àrreu*, realitzat per Aleix Gallardet, instigat i sufragat pel Consell cultural de les Valls d'Àneu, dirigit per Ferran Rella, el vam poder veure a dins de l'església d'Isil entre magnífiques fotografies gegants de les falles d'Isil, fetes per Pere Català-Roca en 1956, un sant Antoni del Porquet, polsós, popular, genuí i innocent, i la Santa Teresa de Jesús d'Àvila, travessada per una llança orgiàstica, a finals d'agost. És una obra molt curiosa que res té a veure amb els prejudicis amb què et sols encarar a la vida als pobles d'alta muntanya.

Un servidor de vostès va quedar-se amb un pam de nas: no m'esperava res del que el documental contava.

L'assumpte és candent: la Catalunya buidada. O més clar, la història de la Catalunya carolíngia despoblada. Entrevistant els darrers habitants d'Àrreu –la majoria viuen a les ciutats–, amb una sofisticada i equilibrada feina de composició, el realitzador ha proposat a l'espectador un documental absorbent, sense bons ni dolents, en què la comprensió de les raons de les persones està per damunt dels judicis sobre els fets.

Les imatges de l'abandó i la ruïna de les darreres cases són colpidores. Les esperances en la construcció d'una pista d'accés és una cosa alegre.

Camí d'Àrreu és un documental que deixa enraonar davant la càmera els seus últims habitants. No hi ha cap doctor ni professor d'universitat ni estudiós o escriptor, ni tampoc cap autoritat política. Només les persones, els seus records, els seus sentiments, les seues raons, les seues esperances. El tema hauria pogut centrar-se en la falta de

la construcció d'una carretera per accedir al poblet, que a penes tenia una vuitena de cases, però més aviat esdevé una obra intimista en què el realitzador ha volgut mostrar, quasi sense adonar-se'n, un joc de dones –potser tres, potser quatre– que s'expliquen, que absorbeixen la pantalla, que amaguen i diuen a parts iguals.

Potser aquesta suspensió del judici per part del narrador del documental és el que el fa més suggerent. Hi apareixen els fets, hi apareixen les màquines que foraden la roca per fer una pista, hi apareix la breu història del poble, amb una allau, a primeries del segle XIX que arrasà el poble antic, hi apareixen les imatges de les fotografies del temps passat, que són plenes de nostàlgia i potser de felicitat, però sobretot parlen les dones i els homes, els que no tenen veu, els que no tenen mai les càmeres al davant per explicar-se.

Ja es deu haver adonat el lector que m'ha seguit fins al darrer paràgraf que el documental *Camí d'Àrreu* suscita una certa perplexitat en l'espectador atent. En tot cas, mostra

amb suficient equanimitat la història d'un poble abandonat dels Pirineus. I suscita una esperança, que no és poc. Si poden, vagin a veure'l.

↓ **'CAMÍ D'ÀRREU' MOSTRA
AMB SUFICIENT
EQUANIMITAT LA HISTÒRIA
D'UN POBLE ABANDONAT DELS
PIRINEUS**